

онната фантастика.

Известно е преданието, свързано с раждането на Хаджи Димитър.¹¹³ Вероятно то е създадено след смъртта му, когато жизненият му път и гибелта му са вече факт. Когато подвигът му е известен по цяло българско и трябва да бъде осмислен съобразно съхранените във фолклорното съзнание представи за героично, но и в съответствие изискванията към личността в новото време. Това в преданието се осъществява чрез наследените митологични знания, в които активно битуват персонажите на „три орисници“, чиято функция е да „орисват“ новородените, предначертавайки живота им.¹¹⁴

В случая, като представители на свръхестественото, те са натоварени и с още една конкретна функция-тяхното предричане трябва да мотивира необикновеното /което вече е известно/ в образа на Хаджи Димитър от една страна и че той е избраният, определеният народен герой от друга. „Първата орисница казала: Да стане здрав и красив момък, камък да стисне вода да падне от него. Втората добавила: Тъй да бъде, но да му свършат дните като на ерген. Дошло ред на третата орисница и тя рекла: Съгласна съм, но да стане юнак над юнаците и да се прочуе толкова много, че по сборове и седенки да пеят песни за него“. В думите на първата орисница чрез хиперболата „камък да стисне вода да падне от него“ са определени качествата на героя, неговият различен от обикновения човешки статус. Третата орисница утвърждава тези качества, но вече чрез принципа и механизма на остойностяване във фолклорното съзнание-песен „се вади“ само за онова, което е значимо според това съзнание.

Тук трябва да се отбележи и още един момент. Предреченото от орисниците е в точно съответствие с историческия факт, с онова, което се случва в действителността. Налице е едно своеобразно „връщане“ във времето към раждането на героя, за да се мотивира героичният му образ. Онова, което е вече знание за него се трансформира в предсказание за бъдещето му чрез думите на втората и третата орисница.

Друг е вариантът на мотивация на необикновените качества в